

[[Justitsministeren.]

at et stort Antal Mennesker ikke er i Stand til at underholde sig selv og deres Familie. Det er da ogsaa saare glædeligt, at det har kunnet konstateres, at man fra Erhvervenes Side, baade fra Arbejdsgiveres og Fagorganisationers Side, har erkendt dette, og at det med visse Undtagelser, Undtagelser, der forhaabentlig vil blive færre og færre, i det hele og store er lykkedes de paagældende at komme i Arbejde igen, naar de selv er optraadt roligt og paa en tilfredsstillende Maade. Men naar det er Tilfældet, at den danske Befolkning, Arbejderorganisationerne og Arbejdsgiverne har forstaaet dette og søgt at gennemføre det, og naar Lovgiverne Gang paa Gang har understreget, at denne Resocialisering er af den allerstørste Betydning, saa er det da ogsaa naturligt, at Lovgivningsmagten nu, da Retsopgøret er sin Afslutning nær, yder sit Bidrag til denne Resocialisering ved at give de paagældende en Del af de Rettigheder tilbage, som har Betydning for deres Muligheder for igen at indtræde i Samfundet som arbejdende Borgere. Et Udtryk for denne Opfattelse hos Regering og Rigsdag, et Udtryk for denne Opfattelse hos Lovgivningsmagten er det Mening, at dette Lovforslag skal være, og det er da ogsaa mit Haab, at Lovforslaget og den Motivering, der ligger til Grund for det, maa kunne faa almindelig Tilslutning i Rigsdagen, og at det maa faa en let og hurtig Gang gennem dette høje Ting.

De Rettigheder, som man har tænkt at tilbagegive de paagældende, er da særlig de af Lovgivningen i Almindelighed omfattede Rettigheder, som fortabes ved Idømmelse af Straf, dels fordi det er disse Rettigheders Tilbagegivelse, som har særlig Betydning for de paagældendes Resocialisering, dels fordi Reglerne herom som Hovedregel har Straf for almindelige Forbrydelser for Øje, ikke Forbrydelser af politisk Karakter, og dels endelig fordi der er det særlige ved de efter Straffelovstillægget straffede, at de fleste af dem i øvrigt ikke har været i Konflikt med Straffeloven.

Efter disse almindelige Bemærkninger om Lovforslagets Formaal skal jeg ganske kort gøre Rede for dets Enkeltheder. De Rettigheder, Lovforslaget foreslaar givet tilbage, er, som jeg allerede

har nævnt, ikke i første Række de Rettigheder, der nævnes udtrykkeligt i Straffelovstillægget, men derimod de Rettigheder, der fortabes ifølge den øvrige Lovgivning. Det er ikke alle Rettigheder, der skal gengives, saaledes skal hverken Stemmeret eller Valgbarhed i offentlige Anliggender, ej heller Adgang til at opnaa Ansættelse i offentlig Tjeneste eller Hverv, Retten til Pension eller Retten til at gøre Militærtjeneste tilbagegives. Det er kun de Rettigheder, der nævnes udtrykkeligt i Lovforslaget, og som alle har den Karakter, at de kan være af Betydning for de paagældendes Erhverv, som tilbagegives. Det er i første Række Næringsrettigheder og i Forbindelse dermed ogsaa Retten til at opnaa Aldersrente eller Invaliderende. Generhvervelsen af disse Rettigheder skal for de dømtes Vedkommende ske i Medfør af selve Loven uden nogen Ansøgning, nemlig for alle, der har faaet Straf af Fængsel i 2 Aar 6 Maaneder og derunder, for saa vidt de er dømt i Medfør af § 10, Stk. 1, eller § 16 i Straffelovstillægget, det vil sige, hvis de er dømt for Deltagelse i tysk Krigstjeneste, Tjeneste som Vagtmænd, Brandmænd, Kontorister el. lign. Er de derimod dømt i Medfør af andre af Straffelovstillæggets Bestemmelser eller af andre Bestemmelser i Forbindelse med de nævnte, altsaa for grovere Forseelser, selv om Straffen ikke er kommet op over 2½ Aar, generhverver de ikke uden videre de omtalte Rettigheder, men der aabnes i saa Tilfælde i § 2 Mulighed for, at Justitsministeren efter Ansøgning i det enkelte Tilfælde kan træffe Bestemmelse om Generhvervelsen. Ved Udøvelsen af dette Skøn vil det selvfølgelig være af afgørende Betydning, hvor stor en Del af Straffen der maa antages at være blevet idømt for Forhold, der maa karakteriseres som almindelige borgerlige Forbrydelser.

Endelig kan jeg bemærke, at hvis Straffen angaar Værnemagerforhold enten efter Straffelovstillæggets § 15 eller efter den særlige Værnemagerlov, er der efter Lovforslaget ingen Adgang til at træffe Bestemmelse om Generhvervelse af Rettigheder. Grundenertil er disse Forholds nære Forbindelse med Kriselovovertrædelserne. Naar der ikke er Adgang til at træffe Bestemmelse om